

Suurliittohanke etenemässä ratkaisevaan vaiheeseen

Kuuden SAK:laisen ammattiliiton yhteisen selvitystyön tuloksena syntynyt esitys teollisuuden suurliiton TEAM:n perustamiseksi on edennyt ratkaisevaan vaiheeseen. Toukokuun alussa pidetyssä tiedotustilaisuudessa julkistettiin liitohankkeen projektihallituksen päättämä esitys uuden liiton toimintatavoista ja rakenteesta.

TEAM-projektin johtajan Lauri Lylyn mukaan ratkaisu on nyt pitkälti hankkeessa mukana olevien liittojen käsissä. Ensi vuoden keväällä tiedetään, ketkä kaikki ovat hankkeessa mukana.

Metalliliiton esittämät varaukset etenkin eläkeläisten äänestysaikeudesta ja vaalikelpoisuudesta uudessa suurliitossa sekä ammattiosastojen osuudesta jäsenmaksuista voivat merkitä Metallin jättäytymistä liitohankkeen ulkopuolelle. Lylyn mukaan tämä ei TEAM-hanketta kaataisi, vaikka kaavaillusta jäsenkunnasta puolet putoaisi pois.

Ay-liikkeen lippulaiva

Lylyn mukaan uudesta 330000 jäsenen suurliitosta on tulossa ay-liikkeen lippulaiva, joka profiilituu vahvaksi edunvalvojaksi ja työelämän kehittäjäksi sekä sopi-

jaosapuoleksi. Tavoitteena on toiminnallinen liitto, joka on nykyisiä liittoja vaikuttavampi edunvalvoja kotimaassa ja kansainvälisesti.

Tavoitteena on tarjota jäsenille laajempaa neuvontaa työsuhteasioissa ja parempia jäsenetuja, Lyly totesi tiedotustilaisuudessa.

Liittoon tulee alkuvaiheessa 334 työntekijää. Tarkoituksena on, että painopiste edunvalvonnassa siirtyy entistä enemmän alueille ja työpaikoille. Uuden liiton henkilöstöstä puolet eli n. 150 sijoittuu aluepalvelukeskuksiin ja maakuntatoimistoihin. Maakunnissa olisi kuusi aluepalvelukeskusta ja niiden yhteydessä 1-3 maakuntatoimistoa. Toinen puoli työskentelee keskushallinnossa Helsingissä.

Seitsemän sektoria

Liiton edunvalvonta rakennetaan seitsemän sektorin pohjalta. Ne vastaavat päivittäisestä edunvalvonnasta omilla sopimusalueillaan. Sektorit muodostetaan toimialojen ja nykyisten työehtosopimusten perusteella.

Sektorien rakenne elää työelämän muutosten mukaan. Rajat voivat muuttua tarpeen vaatiessa, Lyly korosti tiedotus-

tilaisuudessa. Ammattiosastojen rakenne säilyy kuitenkin nykyisellään jo ammatti-identiteetin säilyttämiseksi.

Liiton edustajakokous pidetään viiden vuoden välein. Edustajat valitaan sopimusalakohdaisella suhteellisella vaalitavalla. Valintaperuste on yksi edustaja jokaiselta alkavaa 400 jäsentä kohden.

Liittovaltuusto ja hallitus valitaan sektorien pohjalta. Ensimmäinen edustajakokous pidetään marras-joulukuussa 2009, johon edustajat valitaan nykyisten liittojen kesäkuun 2009 voimasuhteiden perusteella.

Uuden liiton säännöt laaditaan tämän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Liittojen

on otettava kantaa osallistumisestaan TEAM:iin viimeistään vuoden 2009 touko-kesäkuun vaihteessa. Liiton nimi päätetään myöhemmin. Uuden liiton keskustoimisto sijoittuisi suunnitelmien mukaan Metallityöväen Liiton ja Rautatieläisten Liiton nykyisiin tiloihin Helsingin Hakaniemeen. jl

Metalliliiton kaksi varaumaa

Kuuden SAK:laisen ammattiliiton yhteinen tavoite teollisuusliittojen muodostamasta suurliitosta TEAM:ista voi kaata Metalliliiton vaatimukseen eläkeläisten äänestysaikeudesta ja vaalikelpoisuudesta.

Metalliliitto on myös huolestunut ammattiosastojen osuudesta jäsenmaksusta, joka on Metalliliiton mukaan esityksessä liian pieni.

Metalliliiton edustajat jättivät TEAM-liiton perustamiseen kaksi varaumaa kun TEAM:in projektihallituksen päättämä

esitys uuden liiton toimintatavoista ja rakenteesta esiteltiin 8.5.2008.

Metallin puheenjohtaja Erkki Vuorenmaa kuitenkin korosti pidetyssä tiedotustilaisuudessa, ettei kumpikaan kysymys ole kompastuskivenä liiton lähtemiselle mukaan suurliittoon. Metallin liittokokous käsittelee asiaa toukokuun lopussa. Vuorenmaa ei usko, että liittokokous tekisi päätöksen TEAM-hankkeesta irtautumisesta.

Muiden viiden hankkeessa mukana olevan liiton kanta

eläkeläisten äänioikeuteen on ehdoton. Uudessa liitossa päätösvalta kuuluu vain työssä oleville tai työmarkkinoiden käytettävissä oleville. Kemianliiton puheenjohtajan Timo Vallitun mukaan Metalliliitossa on eläkeläisiä enemmän kuin Kemianliitossa työssäkäyviä jäseniä.

Olemme perustamassa ammattiliittoa, ei eläkeläisjärjestöä, sanoi Puuliiton liittosihteerit Lauri Ainasto tiedotustilaisuudessa. –Kysymys on siitä, käytävätkö ammattiliitossa valtaa työssäolevat vai eläkeläiset. jl

Vappubrunssilla yli 300 kävijää

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen Vappubrunssi keräsi jälleen ennätysmäärän brunssivieraita. Aurinkoinen ja lämmin vapunpäivä houkutteli paikalle yli 300 jäsentä perheineen ja ystävineen. Tänä vuonna järjestettiin myös yhdistyksen eläkeläisjäsenille ensi kerran mahdollisuus osallistua omaan brunssitilaisuuteen ennen

varsinaisen tilaisuuden alkua. Veteraanit olivatkin tyytyväisiä mukavaan ja rauhalliseen hetkeen brunssipöydän antimien parissa.

Vappupöydän tarjoilusta vastasivat Päivi Laaksonen, Satu Toimio ja Jarmo Leppänen. Mukana hyörivät myös Riitta Liukkonen, Heikki Liukkonen, Markku Gröndahl, Ari Toimio

sekä TKY:n HKY-vahvistus Kari Laaksonen.

Parituntisen brunssin aikana väkeä kävi yhdistyksen toimiston tiloissa tasaiseen tahtiin. Pöydän antimet saivat kävijöiltä erityiset kiitokset. Myös keltaiset ja punaiset ilmapallot, joita jaettiin brunssivieraille, toivat vappumieltä erityisesti perheen pienimmille.

Rantala kutsuu kesänviettoon

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen Kesäkotia Rantalassa kesäkauden avajaisia vietetään lauantaina 24.5.2008. Saunat lämpenevät heti iltpäivällä klo 15.30. Saunan jälkeen on viirin nosto klo 18 ja kahvitarjoilu. Iltaa vietetään karaoke-tanssin merkeissä ja myös buffet on auki.

Rantalassa avajaisiin kuten kaikkiin muihinkin Rantalassa tilaisuuksiin kesän aikana ovat kaikki yhdistyksen jäsenet perheineen ja ystävineen tervetulleita. Kesäkauden avajaisien lisäksi tiedossa on ainakin juhannusjuhlat perjantaina juhannusaattona 20.6. ja Rantalassa elokuvat lauantaina 23.8.

Rantalassa voi käydä myös muina aikoina kuin pelkäs-

tään juhlatilaisuuksissa. Turkulaisena kirjatyöntekijänä sinulla on oikeus käyttää Kesäkotia Rantalassa palveluja, se on osa jäsenmaksua. Esimerkiksi Rantalassa saunat lämpenevät kesäkuukausina joka keskiviikko naisille klo 18 alkaen ja miehille klo 19.30. Perjantaisin on pikusaunassa uimapukusauna klo 19-21 ja lauantaisin miehet saunovat klo 17 alkaen ja naiset 18.30. Rantalaan voi tulla myös uimaan ja virkistymään tai vaikkapa kalastamaan ja grillaamaan.

Rantalassa saunaa ja takkaturua voi myös vuokrata yksityisiin tai vaikkapa työpaikkasi saunaa- ym. tilaisuuksiin.

Team tulee – vai tuleeko?

Keskustelu suunnittelussa olevan uuden suurliiton, TEAM:n, Teollisuuden ammattiliiton ympärillä on talven ja kevään aikana vellonut laidasta laitaan. SAK:n johtajan Lauri Lylyn vetämän projektin tavoitteena on saada TEAM toimintakuntoon vuoteen 2010 mennessä. Mutta tuleeko kaavailusta yli 300.000 jäsenen teollisuustyöntekijöiden suurliitosta totta vai sutta, on vielä pitkälti arvailujen varassa.

Monissa fuusiosuunnitelmaan osallistuneiden liittojen sisäisissä keskusteluissa on talven mittaan syntynyt voimakastakin arvostelua ja napinaa koko hanketta kohtaan. Eikä vähiten suuressa ja mahtavassa Metalliliitossa. Kun vielä syksyllä pienemmissä ammattiliitoissa katsottiin suurin piirtein kieroon ison Metallin mukanaoloa hankkeessa, alkoi itse Metallissa liittovaalien tiimelyksessä kiivas keskustelu TEAM-liiton mielekkyydestä Metalliliiton näkökulmasta.

Myös Viestintäliiton sisällä on käyty viime syksystä lähtien laajempaa keskustelua hankkeesta. Jäsenet ovat voineet osallistua liiton tulevaisuutta ja fuusiohanketta peilaavaan keskusteluun Viestintäalan ammattiliiton nettisivuilla. Aktiivisemmat jäsenet ovatkin hankkineet keskustelusiivulle oikeuttavan tunnuksen. Se, miten laajaa keskustelu on loppujen lopuksi ollut ja onko se ollut edes riittävän laajaa koko jäsenistöä ajatellen, on pitkälti tietysti mielipidekysymys. Ja mielipidehän muodostuu yleensä

siltä tasolta, miltä oksalta kukin asioita katselee.

Puuttumatta tässä yhteydessä sen enempää netissä käydyn keskustelun sisältöön tai antiin on kuitenkin todettava, että itse suurta enemmistöä jäsenistöä tuntuu fuusiokeksustelun osalta vaivaavan selvä evvk-ilmio. Eli ei voi vähempää kiinnostaa. Sitä osoittaa mm. alueellisten keskustelutilaisuuksien laimea osanotto. Esimerkiksi Turussa jouduttiin liiton järjestämä alueellinen keskustelutilaisuus tulevaisuudesta perumaan vähäisen kiinnostuksen takia.

Herää kysymys, äänestäkö jäsenistö tässä kohtaa jo jaloillaan? Viestintäalan ammattiliitolle suunnitella oleva rooli olla osana jotain suurta teollisuusliittoa voi tuntua jäsenistöä hyvinkin vieraalta ajatukselta. Ehkä keskustelun laimeus ja kiinnostuksen puute koko asiaan heijastavat halua haudata hiljaisuudessa koko hanke.

Viestintäalan ammattiliitto ja sen satavuotias edeltäjä Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ovat koko historiansa ajan edustaneet hyvin "sisäänlämpeävää" ammattialaa. Yhteyksiä muihin teollisuusliittoihin on hoidettu lähinnä keskusjärjestötasolla sen verran mitä on hoidettu, muuten ollaan oltu niin valtakunnallisella kuin paikallisellakin tasolla pitkälti ns. oman tien kulkijoita.

Hyvä tai huono asia. Historiasta muistamme, että oma tie piti meidät pitkälti 80-luvulle

asti palkkatilastojen kärkisijoilla. Sen jälkeen joutuimmekin joron jäljille, kuten voimassa olevat palkkataulukot tänäkin päivänä osoittavat. Vuosikymmenien maltillinen palkkapolitiikka on kostautunut palkkojen jälkeensä jääneisyydellä. Osansa asiassa on ollut varmasti myös alan rakennemuutoksella ja sitä kautta lisääntyneellä työttömyydellä graafisella alalla.

Kysyä tietysti voi olisimmeko osana jotain suurta tai muuta liittoa nyt toisessa tilanteessa? Näkemykset tästä asiasta voivat mennä enemmänkin jälkiviisauden piikkiin, vaikka vuosikymmenien varrella on myös useammin kuin kerran väläytelty yhteistyötä graafisen alan muiden liittojen suuntaan. Tämähän tie voisi olla syytä edelleen tarkemmin tutkia ennen ryntäämistä TEAM:n pauloihin.

Ratkaisun hetki on vuoden kuluttua keväällä 2009. Silloin Tampereella kokoontuva Viestintäalan ammattiliiton 30. liittokokous tekee ehkä historiallisen päätöksen liittymisestä TEAM:iin tai sitten ei.

Mutta sitä ennen on saatava vastaus moneen kysymykseen. Niistä vähäisin ei ole paikallisten ammattiosastojen toiminnan jatkuminen ja niiden talouden turvaaminen. Suurliitohankkeeseen sisältyvät suunnitelmat toisaalta paikallisen toiminnan lisäämisestä ja toisaalta ammattiosastojen määrärahojen pienentämisestä on yhtälö, joka ei toimi.

Juhani Lento

Väärä kukkaro

Graafisen alan työnantajien kypsymättömyys paikallisiin sopimuksiin ja edes paikallisiin neuvotteluihin on tullut hyvinkin raadollisesti esiin sovellettaessa viime syksynä sovitun työehtosopimuksen palkankorotuksiin liittyvien paikallisten erien käyttöä työpaikkakohtaisesti.

Kun yrityskohtaiset erät alan kaksi ja puolivuotisessa sopimuksessa muodostavat niinkin suuren osan kuin yli neljänneksen koko sopimuskauden palkankorotuksista, olisi luullut työpaikoilla olevan aihetta asialliseenkin neuvonpitoon erien tiimoilta.

Työehtosopimusta koskevassa pöytäkirjassa todetaan, että yrityskohtaisen erän käytöstä ja jakoperusteista sovitaan paikallisesti. Pöytäkirjassa todetaan myös, että mikäli erän käytöstä ei sovita, työnantaja päättää sen käytöstä oikeudenmukaisesti palkkarakennetta ja yrityksen palkkapolitiikkaa tukevalla tavalla.

Erityisesti tämä viimeinen lause on saanut monet työnantajat käyttämään paikallisen neuvottelun sijaan selvää mielivaltaa yrityskohtaisen erän jaossa. Niin

sanotut neuvottelut ovat muistuttaneet enemmänkin sanelupolitiikkaa, joissa ei ole ollut tarkoitukseen päästä työntekijäpuolen kanssa asiasta mihinkään sopimukseen. Ja koska mitään ei ole saatu sovittua, puhevalta on säilynyt työnantajalla, joka onkin sitten jakanut yrityskohtaisen potin miten lystää.

Onneksi poikkeuksiakin sentään on. Joissakin yrityksissä on vielä ollut paikallinen neuvottelutaito tallella ja molemmilla osapuolilla halu päästä asiasta yhteisymmärrykseen. Yrityskohtaiselle erälle on saatu tyydyttävä lopputulos suuntaamalla se esimerkiksi joidenkin tehtävärühmien palkkauksen korjaamiseen.

Sen sijaan yrityskohtaisen erän käyttäminen vain joidenkin yksittäisten työntekijöiden henkilökohtaisten palkkaliukumien kehittämiseen ei välttämättä mitenkään tue oikeudenmukaisesti palkkapolitiikkaa yrityksessä. Henkilökohtaisten korotusten ja liukumien maksaminen on sinänsä ihan oikein, mutta jos se tehdään työehtosopimukseen sovitusta palkankorotuksista, on toimenpiteen moraalinen vähintäänkin kyseenalainen.

Juhani Lento

TAKINKÄÄNTÄJÄ

Sukseella

-Teamista, päivää.

-Päivää. Meillä ei nyt osteta mitään. Näkemiin.

-Olisi tarjolla ennennäkemättömä edunvalvontaa.

-Ennennäkemättömä edunvalvontaa tässä on harrastettu jo toistasataa vuotta.

-Ja Metallin eläkeläistoverien tuki.

-Mitäs ne tukisivat?

-Ihan mitä vaan. Niillä nyt on aikaa olla lakossa vaikka vuodet läpeensä.

-Mitäs muuta?

-Yli 300000 jäsentä.

-20000 kansakin on ollut ihan täysi tekeminen.

-Ja Lyly tulisi puheenjohtajaksi.

-Se on nyt selvä.

-Kyllä se on ollut. Selvitysmiehiä kun on.

-Entäs varapuheenjohtaja?

-Kalhua etsitään.

-Karhua?

-Kalhua.

-Kalhua? Onkos Hiihtoliittokin tulossa mukaan?

-Joo. Ollaan tässä poikien kanssa vähän mietitty, että jos Metalliliitto lähtee eri laduille niin otetaan tilalle Hiihtoliitto. Niillä on nyt sukseeta.

-No, siellähän niitä suksia riittää.

-Joo. Ja mediajulkisuutta. Päästään siinä ohessa paistattelemaan parrasvaloihin.

-Ja kärjääoikeuteen...

-Me ei hyväksytä sieltä muuta kuin murtsikka-osasto. Luistelua ei sallita.

-Niillähän on siellä ongelmia sen dopingin kanssa. Koskisiko se sitten muitakin liittoja?

-Voitelu sallitaan, jos pysyy yhdellä sauvalla. Luistelua ei.

-Pitää sitten vähän miettiä.

-Mitä?

-Sitä dopingia.

-Mitä siitä?

-No, jos suksitaan suolle, voi olla doping tarpeeseen.

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistys ry.

Postiosoite:
Brahenskatu 7 B 34
20100 Turku

Toimistopäivystys:
Parillisen viikon tiistai
klo 16-17.30. Käynti pihan
puolelta.
Toimistopäivystys auttaa jäseniä
kaikissa työehtosopimukseen,
työsuhteeseen ja työttömyys-
turvaan liittyvissä asioissa.

Puhelin: 23 22 753

Muuna aikana:
puheenjohtaja: Juhani Lento
puh. 0500-77 99 81

sihteeri: Riitta Liukkonen
puh. 040-57 59 025

taloudenhoitaja:
Päivi Laaksonen
puh. 050-36 46 7654

Yhdistyksen toimisto
on kerhojen käytettävissä.
Toimistoa voi vuokrata myös
työpaikkakokouksiin tai
vuokrata erilaisiin
juhlatilaisuuksiin.

KUUTTENPERI

Turun Kirjatyöntekijäin
Yhdistyksen tiedotuslehti

Julkaisija:
Turun Kirjatyöntekijäin
yhdistys ry.
Brahenskatu 7 B 34
20100 Turku

Päätoimittaja:
Yhdistyksen puheenjohtaja
Juhani Lento
puh. 0500-77 99 81

Kuuttenperin nettiversio on
luettavissa TKY:n kotisivuilla
www.tkyturku.fi

Seuraavaan lehteen tarkoitettu
aineisto jätettävä 30.9.2008
mennessä yhdistyksen toimistoon.

Taitto:
TS-Yhtymä Oy/Lehtipaino

Painopaikka:
Hansaprint Oy
Turku – 2008

ISSN 1236-3332

SAK:n naistoiminnan 70-vuotisjuhlaseminaari Tampereella:

Naiset paremmin mukaan edunvalvontaan

SAK:n naistoiminnan 70-vuotisjuhlaseminaari pidettiin 29.-30. maaliskuuta Tampereella. Naisena ja ay-pomona -teemasta keskustelemassa olleet Viestintäalan ammattiliiton liittosihteeri Irene Hämäläinen ja Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton puheenjohtaja Minna Sirnö toivat saliin naisenergiaa.

Taustoiltaan ay-johtajat ovat erilaisia. Liittosihteerinä 7 vuotta toiminut Hämäläinen tuli mukaan ay-liikkeeseen jo 1970-luvulla. Muutama vuosi sitten SAK:hon liittynyt Sirnö puolestaan valmistui maisteriksi juuri syvimpinä lamavuosina. Kahden vuoden työttömyys sai naisen ymmärtämään liiton merkityksen.

Minulle ay-liikkeen antama yhteisöllisyys on yhtä kuin tuki ja turva. Se on vertaisverkosto, joka koostuu samassa elämäntilanteessa ja samat asiat kokeneista ihmisistä, Sirnö summaa.

Kysymyksen nais- ja miesjohtajuuden eroista Sirnö vastaa napakasti. Hänen mielestään tunneälyssä naisilla ja miehillä ei ole eroa. Naiset vain uskaltavat käyttää sitä rohkeammin.

Naisten vähäinen määrä ay-aktiiveissa huolestuttaa Irene Hämäläistä. Hän on huomannut, että vaikka järjestöissä niin naiset kuin miehetkin tulevat helposti keskustelemaan asioista, aktiivijäsenien joukossa ei naisia näy. Miesten kesken päätökset usein tehdään saunoissa tai muissa herrakerhoissa.

Myös kattojärjestö sai naisilta kritiikkiä osakseen. Vaikka SAK:n toimintatavat ovat demokraattiset, kaikilla jäsenillä ei ole kanavia ääneen pääsyyn. -Naisilla ei ole samanlaista verkostoa kuin miehillä, Minna Sirnö sanoi ja vaati, että naiset on otettava entistä paremmin edunvalvontaan mukaan.

Ylpeyttä ja itseluottamusta

-Elämme parastaikaa eräänlaista historiallista murroskautta, jossa vanha hegemonia – globaali kapitalismi on tulossa nyky muodossaan tiensä päähän, totesi kirjailija Jaana Airaksinen puheenvuorossaan. Protektionismi nostaa päätään, maailman

valtakeskukset ovat siirtyneet Aasiaan ja valtiojohtoinen talous on esimerkiksi Intiassa, Kiinassa ja Vietnamin arkipäivää.

Vanha on mennyttä, mutta uudesta ei vielä kunnolla ole tietoa. Lähitulevaisuutta leimaakin suunnan ja suuntien uudelleen määrittely. Luodaan uusia rakenteita, vanhojen on uudistuttava. Kykenevätkö ammattiliitot ja ammatilliset etujärjestöt tarjoamaan virinneeille aktiivisuudelle todellisia vaikuttamisen kanavia?

-Osin kysymys siitä, miten palata ay-liikkeen ja työväenpuolueiden juurille aktiiviseksi ja vetovoimaiseksi kansalaisliikkeeksi, Jaana Airaksinen sanoi. Osin tilanne on kuitenkin hyvinkin erilainen kuin 1900-luvun alussa tai 1950–60-luvuilla, jolloin ay-liike ja työväenpuolueet olivat hyvin toiminnallisia ja saivat toiminnallaan aikaan esimerkiksi nykyisen sosiaali- ja työläinsäädännön ja koko hyvinvointivaltion. Mitä tässä nykyisessä historiallisessa hetkessä sitten vaaditaan, jotta ay-liike taas voisi olla vahva kansalaisliike, jonka toimintaan yhä useammat ihmiset kiinnittyisivät?

Jaana Airaksisen mukaan tarvitaan aitoja sisältöjä ja aidan yli hyppimistä sekä mahdollisuutta indentifioitua ay-liikkeeseen yhteisönä. Puoluemandaattiajattelu on unohdettava vaikka menisi palli. Suora toiminta ja lakkokeinon puolustaminen tullee jatkossa tärkeäksi.

Jaana Airaksisen mielestä ay-liikkeellä on oltava ylpeyttä ja itseluottamusta. Ay-liike on hieno ja välttämätön juttu, peloton ja rohkea. On annettava kokemuksia, mahdollisuuksia vaikuttaa. Ihmiset menevät sinne, missä heillä on väliä. Asiat ja maailmat on pidettävä yhteisinä. Jos tuloerot päästetään liian suuriksi ja palvelut yksityisiksi, pienituloisille käy huonosti

Jaana Airaksinen vaati myös erilaista kohtelua ja suhtautumista suuriin ja pieniin yrityksiin. Isoja yrityksiä on vuodelta vähemmän. Entä mihin kiinnittyvät ammattikorkeakouluista valmistuneet, joita on valtavasti, hän kysyi. Kuka turvaa nuorten, palvelualojen naisten sekä siirto-

työläisten työoikeudet? Mitä ay-liikkeellä on heille tarjota?

Onko duunareita jatkossakin?

Professori Satu Kalliola tarkasteli puheenvuorossaan Taloustutkimuksen tekemää tutkimusta vuodelta 2007 eri ammattien arvostuksesta, vertailuna tutkimus joka oli tehty vuonna 2004.

Duunariammattien arvostus oli noussut kautta linjan, palomiehen ja lastenhoitajan ammatin arvostus on noussut koko ajan (vuodesta 1991). Onko kyse perusturvasta vai kannanotto hyvinvointivaltion puolesta? Käytännön ammattitaidoista on toisaalta koulutusmahdollisuuksien lisääntyttä tullut pulaa ja arvostus sitä kautta noussut.

Keskeinen SAK:laisen duunarin tulevaisuutta koskeva kysymys on kysymys jatkuvuudesta. Miten ammatti valitaan? Ratkaiseeko yleinen arvostus, oma kiinnostus vai palkan määrä? Periytyvätkö ammatit äidiltä tyttärelle tai isältä pojalle? Mitä tapahtuu Suomelle ominaiselle syvälle ammattien eriytymiselle naisten aloihin ja miesten aloihin? Korjaisiko segregaatoin purkamisen palkkaeroja? Miten ammatin valintaan vaikuttavat kulloinkin työvoiman tarjonta ja kysyntä?

Lisäksi nykyisessä teknologisen muutoksen ja kansainvälistymisen olosuhteissa on nähtävissä, miten ammattien sisällöt muuttuvat edellyttäen koko ajan uuden omaksumista. Tulevaisuuden duunarit ovatkin jatkuvan oppimisen prosessin hallitsevia, uusinta tietotekniikkaa käyttäviä ja kielitaidollaan monikansallisten yhtiöiden yhteistoiminta-asioihin osallistuvia.

EU on monella tapaa läsnä Suomessa, ei vain Brysselissä. EU:n keskeisiä periaatteita ovat tavaroiden, palveluiden, pääomien ja henkilöiden liikkuvuus. Tätä periaatetta ei voi enää vastustaa, vaan on löydettävä keinoja toimia sen kanssa. Tähän liittyvät Suomeen tulleet maahanmuuttajat - sekä työn mukana tulleet että pakolaiset.

Kohtaako SAK:lainen duunari

maahanmuuttajan työtoverina vai ajautuvatko maahanmuuttajat ammatteihin, joita suomalaiset karsastavat? Miten SAK:lainen duunari suhtautuu muiden maiden työntekijöihin? Ovatko he ystäviä vai vihollisia? Vastaukset riippuvat varmasti osin siitä, miten työnantajien toimintaa tulkitaan, mutta kaikissa tapauksissa duunarin, ammattiliiton ja keskusjärjestön tulevaisuuden haaste on sama: aidosti kansainvälistä työntekijöiden yhteisöllisyyttä tukevien, monin osin jo aluillaan olevien, toimintamuotojen edelleen kehittäminen.

Tasa-arvo on oikeudenmukaisuutta

Tapio Bergholm, SAK:n historiantutkija, haikaili puheessaan myös miesten kohtaamien vääryyksien oikaisemista. -SAK voi olla ylpeä tasa-arvo panokseltaan, Bergholm totesi. Suomen Ammattijärjestön naisjaosto vuosina 1923-1929 sekä 70-vuotias, vuonna 1938 perustettu Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton naisjaosto olivat uranuurtajia.

SAK:n pääsihteeri Aku Sumu oli korostanut, että erillisestä nais-toiminnasta oli suurta etua, kun miehet saivat lykätä sekä naisasioiden pohdinnan että ratkaisujen löytämisen naisten omalle vastuulle. Sumun mielestä miesten ei tarvinnut muuta tehdä kuin pidellä ohjaksista, etteivät naiset "ihan mahdollisiin menneet".

Nopeimmat edistysaskeleet sukupuolten välisen eriarvoisuuden vähentämisessä on saatettu, kun koko yhteiskunnan tasa-arvoisuus on edistynyt. Näin kävi yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden tullessa vuonna 1907. Sukupuolten välinen tasa-arvo ei ole ammattiyhdistysliikkeelle joko mies- tai naisasia vaan ihmisoikeus- ja oikeudenmukaisuuskysymys. Tasa-arvotyö on 1980-luvulta alkaen muuttunut nopeasti. Naisten erillistoimintana SAK:ssa alkanut vaikuttaminen on muuttunut sukupuolten väliseksi yhteistyöksi ja vuoropuheluksi.

Miehet ovat tulleet yhä vahvemmin mukaan tasa-arvotyöhön, koska pitkään miesten oikeutta vanhemmuuteen ja

isyteen ei otettu huomioon laeissa ja sopimuksissa. Miesten lyhyempi elämä on vääryys, joka vaatii muutoksia niin lainsäädännössä, terveyspalveluissa, elintavoissa kuin työelämässä.

Perhevapaa vai pakkovapaa?

Aki Ojakangas, Metallityöväen Murikka-opiston rehtori, provosoi rajusti miesten puolesta, naisten kasvattamia, ei enää miehiä vaan 'toisia'.

-Yhteiskunnan sukupuolijärjestelmä on johtanut siihen, että mies on koko ikänsä naisten kasvattama ja hoivattava, Ojakangas sanoi. Tämä elinikäinen kasvatus tapahtuu eri yhteiskunnan instituutioiden kautta ja johtuu segregoituneista työmarkkinoista ja ammattirakenteista, joissa naiset käyttävät kasvatusvaltaa hoivattavansa ohessa. Miehestä on tullut naisten määrittelemänä, ei enää mies, vaan naisesta poikkeava "toinen". Tämä on johdonmukainen seuraus siitä miehen kasvatusprojektista, jota tässä yhteiskunnassa harjoitetaan osana sukupuolijärjestelmää.

Perhevapaakeskustelu on irronnut tasa-arvokeskustelusta, ja perheiden toimeentulokeskusteluista. Siinä pyritään Aki Ojakangan mielestä kammottavalla tavalla puuttumaan lapsiperheiden omaan oikeuteen määrittellä toimeentulo-, kasvatus- ja hoiva- valintojaan. Perhevapaakeskustelu onkin enemmän pakkovapaakeskustelua, joka ei tähtää tasa-arvoon, perheiden turvallisuuteen tai kasvatusvastuuseen. Sukupuoliset "hoitokiintiöt" perheiden ajankäytössä on nostettu yli toimeentulokysymysten ja sosiaalisen vastuun.

-Mitäpä jos annettaisiin viesti että perhevapaat ovat työaikakysymys, Ojakangas ehdotti. Ei annettaisikaan työnantajien ja pakkotasa-arvonaisten määrittellä työajan ja perheajan suhdetta, vaan luotaisiin lapsiperheille taloudelliset ja sosiaaliset mahdollisuudet määrittellä oma heille sopiva työaikamallinsa, johon perhevapaat sijoittuisivat ilman kauhistuttavia kiintiöaikoja.

Päivi Laaksonen

Yhteistoimintalaki pohjaa perusoikeuksiin

Viime vuoden heinäkuun alusta voimaantullut laki yhteistoiminnasta yrityksissä perustuu pitkälti ihmisoikeusajatteluun. Vaikka laki ei puutukaan työnantajan työnjohto-oikeuteen, voidaan lain henkenä pitää vaatimusta "kansalaisoikeudet työpaikalle". Toki on samaan hengenvetoon todettava, että työnantaja voi edelleen organisoida työt uudelleen siten että tarjolla oleva työ vähenee ja irtisanoota työntekijöitä.

Itse asiassa edellisenkin, yli neljännevuosisata sitten säädetyn yhteistoimintalain henki ja tarkoitus perustui pitkälti työntekijöiden oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisajatteluun. Uusi laki puolestaan ammentaa lisää perusteluita ja näkökulmia EU:n tason säädöksistä, joissa korostetaan yksioikoisten normien sijasta osallisten harkintaa sekä seitsemän vuoden ikäisen Suomen perustuslain oikeuksista. Ne korostavat yksilön – siis

työntekijän – mahdollisuuksia vaikuttaa (työ)ympäristöönsä.

Itse asiassa yhteistoimintalain kokonaisuudistus onkin kuin herätyskellon muistutus edellisuuden lokakuun työolobarometristä. Sen mukaan työntekijät kokevat omien vaikutusmahdollisuuksiensa heikentyneen ja pomotuksen lisääntyneen. Mikä huolestuttavinta niin samanaikaisesti tutkimustulokset osoittavat toistuvasti, että työntekijöiden oikeus saada tietoa ja vaikuttaa omaan työhönsä vaikuttaa myönteisesti niin työntekijöiden jaksamiseen ja terveyteen kuin tuottavuuteenkin. Itse asiassa tuottavuutta parantavat muutokset tehdään usein käytännön ruohonjuuritasolla.

Uudistetusta laista ja sen perusteluista on syytä poimia muutama näkökulma. Tärkeää on huolehtia pelkän edustuksellisuuden sijaan jokaisen yksittäisen työntekijän osallisuudesta silloin kuin jaettava tieto tai yri-

tystoiminnan muutos koskee häntä. Edes liikesalaisuus ei ole asia, jota ne työntekijät joita asia koskee, eivät voisi käsitellä.

Laaja näkemys muutosten vaikutuksista mahdollistaa työsuojeluedustajien osallistumisen luottamusmiesten lisäksi. Myös työntekijöiden aloitteellisuutta peräänkuulutetaan säätämällä henkilöstöryhmien edustajien neuvotteluesitysoikeudesta.

"Yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi" kirjataan neuvottelujen pelisäännöksi monen asian yhteydessä. Kaiken kaikkiaan vihdoinkin nyt olisi kummankin työmarkkinaosapuolen päästävä irti ajattelusta, että yhteistoimintalaki olisi pelkkä työvoiman vähentämistä koskeva menettelytapasäädös kuten julkinen sana antaa ymmärtää. Suuri osa neuvottelujen kohteista käsittelee kokonaisuuksia, missä yritysten toimintaa ja työntekijöitten hyvinvointia voidaan kehittää. Itse asiassa on uskottava tutkimustuloksia

että työntekijöiden osallistuminen tuottaa aina lisäarvoa kummallekin osapuolelle.

Työntekijäpuolen on erityisesti paneuduttava siihen mitä tarkoitetaan sillä että "henkilöstön edustajalla on oikeus saada tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi samoin kuin yhteistoimintakoulutusta varten riittävästi vapautusta työstään". Vapautus työstä ei suinkaan tarkoita pelkkiä neuvotteluja työnantajan kanssa vaan erityisesti työntekijäpuolen yhteistä valmistautumista.

Myös uusi näkemys, että hyvitys yhteistoimintavelvoitteen laiminlyönnistä ja työntekijän osallistumisen oikeuksien laiminlyönnistä irtisanomisen yhteydessä on henkinen loukkaus, korostaa lain taustalla olevaa ihmisoikeusajattelua, työelämän demokratisointia sekä oikeudenmukaisia menettelytapoja työelämän muutostilanteissa.

Leo Lindstedt

Tervehdys Islannista

Islanti ei ole ainoastaan lähempänä kuin luulit vaan myös erilaisempi kuin koskaan osasit kuvitellakaan, sanoo mainoksen teksti.

Sain tilaisuuden käydä Islannissa neljän päivän reissulla helmi-maaliskuun vaihteessa, ensimmäisissä Islannin järjestämässä Veteraaniyleisurheilun hallimestaruuski-soissa, kannustusjoukoissa. Kisat pidettiin Reykjavikissa, Laugardalur-hallissa.

Islantia lyhyesti:

-Islannin rahayksikkö on kruunu. 1 euro on n. 94,5 isk.

-Islanti on nuori tasavalta. Perustettu v. 1944. Sitä ennen se oli Tanskan alaisuudessa lähes 600 vuotta.

-Islannin nykyinen presidentti Ólafur Ragnar Grímsson valittiin virkaan vuonna 1996

Talven keskelle

Lähdimme torstaina 28.2. viiden maissa Vantaan lentokentältä Kööpenhaminan kautta Keflavikiin, jossa olimme klo 22 maissa paikallista aikaa. Aikaero Suomeen on kaksi tuntia (jäljessä). Matkan järjesti Suomen Matkatoimisto.

Oli kummallista astua suoraan talven keskelle Suomen pitkstä syksystä. Islannissa oli lunta nyt tavallista enemmän ja pakkasta muutama aste. Helmi-maaliskuun keskilämpötila on yleensä noin neljä astetta plussan puolella, yöllä voi olla pakkasasteita. Islannin ilmasto on leuto Golf-virrasta johtuen. Talvella on harvoin yli kymmentä miinusastetta, kesällä lämpötila on n. +23 astetta.

Islannissa tuulee lähes aina ja tuuli on erilaista, koska siellä ei ole puita. Viikingit Norjasta ja Britanniasta saapuivat ensimmäisinä saarelle ja kun olivat puusta tottuneet rakentamaan, hakkasivat kaikki puut. Islannin luonto on herkkää. Uusia puita on ollut vaikea istuttaa osaksi tuulen, osaksi laiduntamisen takia. Nytemmin on alettu istuttaa metsiä, mutta ne kasvavat tosi hitaasti. Oppaamme sanoikin hauskaasti, että jos eksyy islantilaiseen metsään, pitää nousta seisomaan.

Sininen laguuni

Heti ensimmäisenä aamuna, karkauspäivänä, lähdimme laavakenttien ympäröimälle kuumavesijärvelle eli Siniselle Laguunille. Sininen laguuni syntyi Amerikan ja Euroasian laattojen muuttaessa paikkojaan. Maa on Reykjanesin kohdalla tuliperäistä ja sen ansiosta Sinisessä laguunissa vesi on lämmintä.

Sininen laguuni (geoterminen meriveden allas) on oikeastaan jätevesiallas, mutta vesi on puhdasta ja talvellakin lämmintä. Haittana vedessä on sen voimakas rikin haju. Sininen laguuni on turistien ehdoton suosikki. Maan alta pulppuavassa turkoosissa vedessä voi siis kylpeä talvellakin, joka on elinikäinen elämys. Mukava kokemus se olikin. Vesi pulppusi kuumana maan alta, ulkoilma höyrysi. Altaan pohjalla oli valkoista "mönjää", jota oli kerätty myös yhteen altaaseen, josta sitä sai sivelä iholle. Laguunissa oli myös höyrysaunoja. Suihkut ja pukeutumistilat olivat siistit ja uudenaikaiset.

Oppaamme laguunille oli islantilainen Borgbór. Mies puhui hyvin suomea koska oli asunut parikymmentä vuotta Suomessa. Koko matkan ajan opas kertoi Islantitietoutta. Islanti on korkean elintason maa. Asukkaita on n. 320.000, joista n. 200.000 Reykjavikin alueella. Työtömyys on alhainen, vain noin yhden prosentin luokkaa. Autokanta on suuri, 1000 asukasta kohti on 700 autoa. Katukuvassa näkyikin paljon erityisesti maastureita. Islannissa ei ole luonnonvaraisia eläimiä paljonkaan, naaleja on ja suuri linnusto, n. 300 lajia. Valaita on myös lähivesissä useita lajeja, samoin hylkeitä.

Islantilaiset eivät koskaan ui meressä, eivät omista veneitä eivätkä mökkejä meren rannalla. Merelle menevät vain kalastajat. Kalastus onkin vielä Islannin suurin elinkeino. Islannin suurimmat luonnonvarat ovat kala (kolja, sei), vesivoima ja geoterminen energia.

Kuuma vesi hotellin vesijohdoista tulee suoraan maan uumenista sellaisenaan. Kylmä vesi on juomakelpoista.

Hallgrímskirkja

Sunnuntaina kävelimme pitkin Reykjavikin keskustan katuja. Valitettavasti suurin osa kaupoista oli kiinni. Ainoat, jotka olivat jalkaisin liikkeellä, olivat turisteja. Kävimme Hallgrímskirkjassa. Kirkko yltää 74,5 metrin korkeuteen ja on siten Islannin korkein rakennus. Kirkko rakennettiin vuosina 1945-1986 ja se sijaitsee Reykjavikin keskusta-alueella. Kirkosta on muodostunut yksi kaupungin symboleista.

Samana päivänä kävimme kaupungin suurimman ulkoilu- ja urheilualan Laugardalurin maauimalassa. Mukava oli taivasalla lekotella kuumavesialtaassa. Sunnuntai oli myös veteraanikisojen päätöspäivä ja hyvin kävi. Suomi oli paras Pohjoismaista.

Luonnon ehdoilla

Maanantaina 3.3. tehtiin kokopäiväretki Kultaiselle kolmiolle, geysirit, vesiputous ja kansallispuisto käyntikohteenamme. Tällä retkellä meillä oli oppaana Virpi. Hän kertoi, että yöllä oli satanut lunta ja ettei ollut ollenkaan varmaa, pääsemmekö vuoristoteillä eteenpäin. Mutta näin ei ollut, tuli oikein kaunis ja aurinkoinen kevättalvenpäivä.

Opas kertoi, että Islannissa eletään hyvin pitkälle luonnon ehdoilla. Jos talvella sattuu kaunis päivä, otetaan lapsi koulusta ja sanotaan opettajalle, että meillä on tänään ulkoilupäivä ja mennään laskettelemaan. Näimme matkan varrella sen yhden ainoan laskettelurinteen, toisessa opetetaan lapsia laskettelemaan.

Virpi, joka oli lähtenyt kouluaiikoina kesätoihin kahdeksi kuukaudeksi Islantiin vain menolippu taskussa, oli edelleen samalla reissulla. Se tavallinen tarina, naimisiin islantilaisen kanssa. Virpi kertoi, että islantilainen on hyvin tyytyväinen omaan puuttomaan maisemaan. Hän kertoi, ettei hänen miehensä kestä Suomessa käydessään puita. Erään Suomen-reissun aikana hän

oli esitelty miehelleen Suomea, he olivat ajaneet Etelä- ja Itä-Suomen vaaramaisemien kautta kunnes tulivat Pohjanmaalle. Siellä mies oli todennut, että näin pitkän matkan ajelutit häntä ja vasta nyt tuot oikeaan maisemaan, jossa sentään näkeekin jotain.

Thingvellir ja Hekla

Geysin geotermissellä alueella sijaitsee alueen toimivin lähde Stokkur, joka toimii muutaman minuutin välein. Jonkin matkaa ajeltuamme tulimme Gullfossin vesiputoukselle, joka kuuluu Euroopan mahtavampiin putouksiin (n. 32 metriä). Talvella jäätyneet kuohut muodostavat kauniita patsaita. Kosken rannalle on merkitty tarkoin alueet, joissa matkailijat saavat liikkua ja koski on rauhoitettu.

Kolmas kohde oli Thingvellirin kansallispuisto, jonka sijainti on erikoinen, sillä se on Pohjois-Amerikan ja Euroasian mannerlaattojen välisessä saumakohdassa. Thingvellir on pääsyt Unescon maailmanperintöluetteloon, jonne pääsevät vain erikoisimmat paikat maailmassa. Mannerlaatat ovat erkaantuneet tänä päivänä n. 7 km toisistaan. Islanti kasvaa keskeltä noin kahden senttimetrin vuosivauhtia.

Matkan varrella näimme myös toimivan tulivuoren Heklan. Heklan toimintaa tarkkaillaan koko ajan ja sen pitäisi purkautua lähivuosina. Viimeksi se purkautui vuonna 2000. Silloin radiossa tiedotettiin suorana lähetyksenä kellon tarkkuudella mihin aikaan tulivuori alkaa purkautua. Ihmiset sulloutuivat autoihin perheineen, miehet, naiset ja lapset. Tiedotusta ei kuitenkaan maltettu kuunnella loppuun, siinä ilmoitettiin myös että tulee kova lumimyrsky. Mutta silloin ihmiset olivat jo pitkään letkana matkalla pois Heklan vaikutuspiiristä. Lumimyräkkä tuli ja autot juutuivat kinoksiin tielle. Ihmiset joutuivat olemaan autoissaan tuntikausia ennen kuin pelastusjoukot ja aurat tulivat auttamaan.

Islanninhevostia

Islanti on omavarainen vihannesten viljelyssä. Kasvihuoneita on paljon ja kurkut ja tomaatit olivatkin tosimaukkaita aamiaispöydässä. Eräältä alueelta matkan varrella oli purretu kasvihuoneita maan hinnan nousun myötä. Islantilaiset haluavat asua omistusasunnoissa ja asuntojen hinnat ovat nousseet pilviin. Maanviljelystä on vähän, nautoja ja lampaita kasvatetaan. Näimme matkan varrella ulkosalla isoja hevoslauvoja. Islanninhevostia on saarella n. 70.000.

Viikingit toivat hevostia Islantiin noin tuhat vuotta sitten sotaretkiltään Norjaan ja vain parhaat yksilöt kelpasivat. Näin Islanninhevostet saivat alkunsa. Islantiin ei saa tuoda hevostia muualta eikä hevosta, joka lähtee saarelta tuoda koskaan takaisin tartuntatautiin pelossa. Islanninhevosten erikoispiirteisiin kuuluu erikoinen askellaji, töltti.

Kuuman pisteen päällä

Islanti sijaitsee kuuman pisteen päällä. Kuuma vesi sijaitsee alempana maan uumenissa, kylmä vesi ylempänä. Samoin joet saattavat virrata maankuoren alla. Osa joista on sulavaa jäätikköä.

Islannissa on vesi- ja sähkövoimaloita, mutta ei tuulivoimaloita vaikka siellä kovin tuuleekin. Ja opas Virpi sanoi, että koskaan ei tule olemaan atomivoimaloita.

Islannissa voi myös ratsastaa, uida ympäri vuoden lämpimissä ulkoaltaissa, golfata, vaeltaa, kalastaa, laskea koskia, meloa tai snorkelata kirkkaissa vesissä.

Valitettavasti valaat jäivät näkemättä ja jäätiköt käymättä näin lyhyellä reissulla. Kesällä olisi varmasti mukava matkustaa Islantiin ja ajaa saari ympäri. Matkaa kertyisi Suomen pituuden verran, noin 1000 km.

Kotiin tultuamme oli tännekin tullut talvi. Mukava reissu, josta jäi hyvä mieli!

Arja Tervakoski

Sushista soosiin...

Minne onkaan tämä maailma menossa? On hese, mäkkäri, karolssi, pitsalain. Minne on hävinnyt hernekeitto? Entä maksakastike, tilli-liha ja lihapullat? Minne perheiden yhteiset ruokailuajat, säännölliset hetket jolloin istutaan saman pöydän ääreen kertomaan päivän tapahtumista?

Monissa perheissä ei aterioita syödä enää yhdessä, tiettyyn kellonaikaan, yhteisen pöydän ääressä. Monissa perheissä ei enää ole koko ruokapöytää, se toimittaa jotain muuta virkaa. Ruoka syödään useasti television tai tietokoneen ääressä, tuijottaen mielisarjaa tai pelaten pleikkaria, ja ahtaen samalla huomaamattaan sisuksiinsa moninkertaisen määrän kaloreita mitä tarvitsisi. Sodan jälkeen on Suomessa siirrytty niukkuudesta runsauteen.

Laiskuuttako?

Vaikuttaa kovasti siltä että maailmassa tahti ja meno sen kuin vaan kiihtyy ja kiihtyy ja meille niin rakas ruoka tunteaan yhä useammin alas pika-sellaisena, hätäisesti, ahmien. Illalla baarista tullessa, autossa grillin takana, juomamuki polvien välissä, majoneesit rinnuksilla. Miksi? Siis miksi?

Kun rankan työpäivän jälkeen istahdat sohvalla nurkkaan ja avaat sinisen silmän, ja alat surffata kanavia läpi, saatat löytää samana iltana neljä, viisikin kokki- tai jonkinmoista muuta ruokaohjelmaa. Kenelle nämä ohjelmat on suunnattu? Meille markkinoidaan aina enenevässä määrin ruoka valmiina tai puolivalmiina. Mainoksissa kerrotaan miten helppoa on kun vain lämmität annoksen mikrossa. Tämä sopii kiireiselle. Einestiskeille ilmestyy kuukausittain uusia valmisruokia. Ruoka pitää saada nopeasti pöytään.

Markettien pakastealtaat ovat pitkiä hirvityksiä, ja täynnä esikypsennettyjä juureksia ja vihanneksia, joista saat nopeasti aterian. Valitettavan useasti tulos on pehmeää mössöä. Tuoreista aineksista tulos olisi aivan toinen, mutta se vaatisikin enemmän aikaa ja vaivaa.

Jotain sekin kuvastaa kun kaupungilla baarin mainoksessa lukee "meiltä maistuvaa kotiruokaa, pizzoja ja kebabia". Missä on kuppilat joista saa paistettuja silakoita tai lihapullia ja musia?

Oppiako ammattipaistajilta?

Mitä tänään syötäisiin, kysyy yksi mestari tv:ssä, ja väntää alle viiden minuutin erilaisista eineistä soosia ja soppaa. Kaikki tapahtuu nopeasti ja tehokkaasti, leikiten. Kun katsot näitä osajia ihmetellen, miten heillä ylipäätään on vielä kaikki sormet tallella, veitsen käydessä ajatusta nopeammin, katseen pysyessä tiukasti kameran, ja kun yrität toistaa näkemääsi huomaat, ettei kaikki kuitenkaan ole niin helppoa. Harmaa mössö lautasella vaikuttaa aivan erilaiselta kuin esimerkkieine. Ehkä kuitenkin olisi pitänyt laittaa vaan purkkihernekeittoa.

Ja ettei vaan pääsisi itsetunto nousemaan liiallisuksiin, kiikuteaan seuraavassa ohjelmassa eteemme kuvankaunis malli, joka hiukset valtoimenaan, syvään uurretuiin puseroin tekee mitä monimutkaisimpia ruokia. aina hymy huulillaan, unohtamatta kertaakaan laittaa maistuvaa

jälkiruokaa. Ja hoitaa siinä ohessa hyvän tuulisia lapsiaan, jotka kuuliaisesti syövät oudoimpiakin eteen kannettuja ruokia.

Toisaalta, jotta voisit noudattaa ohjeita, joita nämä huippukokit jakavat, pitäisi osata edes auttavasti keittiösanastoa. Milloin pitää paseerata, friteerata, glaseerata, flambeerata. Tarkat lähikuvat aikaansaannoksista kertovat huippuosaamisesta. Ei ihme jos kotikokkimme lannistuu ja päättää kääntää kanavaa...

Löytääkseen sieltä mitä? Siellä resuaa viinaan menevä kokinkutale pitkin maailmaa, milloin viinin, milloin ruoan perässä. Syöttäen aikaansaannoksiaan yleensä sen maan asukkaille johon on sattunut pysähtymään. Herraisa miksi? Eikö suomalainen ole juuri se joka osaa parhaan läskisoosin tehdä. tai skotti parhaan haggiksen.

Innostus palkitaan?

Tämähän näyttää jo helpommalta, tuumaa sohvalla eilistä rullakebabin jämää nakertava Viljo. Ja pikku kännissä hän tätä voisi ensi lauaintaina yrittääkin. Onnistuohan se tuoltakin. Ainakin tuo viinipuoli.

Siis ostoksille. Kierrettyäsi kaikki kotikaupunkisi etniset ruokaputiikit, etsittyäsi turhaan löytämättä kaikkea tarvittavaa tavaraa, joita tämä huppealla urheilutapaistaja kertoo sinun tarvitsevan, alat soveltaa löytämistäsi omaa versiota.

Lopputulokset on useamman tunnin yrittämisen jälkeen tuhti känni, ja seuraavana aamuna jumalaton sotku, mitä siivoamaan kyseinen ruoanlaittoideasta innostuksen saanut kotikokkimme ryhtyy vasta alkuvuokolla. Menköt tämä pari päivää kuten ennenkin. Soitto paikalliseen baariin, jossa karvakätinen maahanmuuttaja hetkessä pyöräyttää maistuvan tuotoksen ja pika pikaa kiikuttaa sen kotiovellesi.

Koko maailma tuntuu pyörivä alati kiihtyvällä nopeudella. Kaikkein vaikuttaa

aina ensimmäisenä raha. On pankit, pörssit, firmat, osakkeenomistajat ja kaikilla sama suunta. Paremminkin, tuottavammin, enemmän. Lisää pitäisi jäädä viivan alle kun vuoden lopussa viimeinenkin hikipisara on puristettu ja on loppulaskun aika.

Miten pitkään me kaikki pystymme parantamaan tulostamme vuosi

vuodelta? Onko tämä se sukupolvi joka tapetaan "sorvin" ääreen? Selkänahka kiristyy ikeen alla. Maailma juoksee omaa amokkia, nyt vedetään jo varapattuu-noilla.

Makeaa ja valmista

Ai niin, ruuastahan tässä piti tarinoida. Kun työntää markettien kuution kokoisia ostosvankkureita pitkin leveitä kaupan käytäviä, ihmetellen kansakulkijoiden ostossaaliita. Lähes jokaisessa työntimesä näyttää olevan päivän tarjous, kolaa, pullotolkulla kolaa, ja sitä makeaa mallia, siitä "laitistahan" menee hampaat, sipsejä, suuria pusseja, sipsejä, sehän on edullisempää, kaikenlaista karkkia, valmiissa pusseissa, ja irtokarkkia. Perjantai-iltoilla yksi vaikeimmin tavoitettava hylly on irtokarkkihylly, miljoona pientä ihmistä heiluu hiekkalaatikollapioiden kanssa purkkien kimpussa, välillä itku sekoittuu nauruun kun vanhemmat vetävät käsijarrua ettei innostus karkaa käsistä.

Makeaa, makeaa, sitä pitää olla saatavilla koko viikonloppu, onhan karkkipäivä. Vaikka kaikki terveydenalan ammattilaiset huutavat yhteen ääneen, että rasvat pois, sokerit pois, suola pois!

Mutta mitä me teemme? Ahdamme itseemme karkkeja, sipsejä, naksuja, rakuja. Missä nyt on se tieto millä meitä nykyään jo pienestä pitäen kyllästetään? Lähes kaikkea ruokaa saa jo eineksenä, puolivalmiina, kokovalmiina. Kaikki perinneruokammekin on jo suurtauluskeittiöiden tekemiä, ja maistuvat samalta ympäri Suomea. Siitä vaan mikroon ja homma hoituu.

Kun kaupan hyllystä löytyy valmiiksi keitettyä kaurapuuroa annospusseissa, tuntuu että nyt on kaikki nähty. Lapsilta kysyttäessä kouluruokailusta, tai mitä he haluaisivat välipalaksi, useasti vastaus on, pizzaa, kebabia, hampurilaista.

Kun ihminen pääsee kunnioitettavaan runsaaseen 60 vuoden ikään, on hän ahtanut syntymästään asti itseensä erilaisen ravinnon muodossa noin 50 tonnia apetta, siis viisikymmentä tonnia. Pakoputken kautta tästä kaikesta on poistunut vain 2, 8 tonnia, sisällämme on siis varsin tehokas koneisto. Onko siis ihme, jos joillakin rippipuvun housut alkavat ajan mittaan kiristää.

Vierivä kivi ei...

Niin. liikkuu pitäisi, kuntoilla, käydä salilla, pelata palloa, harrastaa. Mutta mitä me teemme? Aina vaan suuremmalla citymaasturilla pitää päästä ovelta ovelle, hyötyliikunta unohtetaan täysin. Aikuisien diabetes nostaakin päätään, lihominen sen kuin jatkuu. Lapset oppivat meiltä käytöstapamme ja pistävät itse aikuisena vielä paremmaksi.

Joillain lapsilla niitä harrastuksia on, aivan liiankin kanssa. Illalla saattaa jäähällin ohi ajaessaan nähdä hyvinkin nuoria pelaajanalkuja istumassa kaukalon laidalla, tai kentän laidalla vielä ilta kymmeneltä.

Myöhäiset ajat jäivät heidän käytettäväkseen, suuret seurat ja edustusjouk-

kueet kun saavat parhaat ajat. Jo ennen lapsen syntymää tuskaillaan tuleeko meidän pojasta uusi formulatähti, tai työstä jääprinsessa. Vaikuttaa että jotkut vanhemmat elävät lapsiensa kautta mennyttä elämäänsä, heille valitaan sellaisia harrastuksia jotka itseltä jäivät tekemättä.

Useissa lajeissa lapsilta jää aivan liian aikaisin leikinomaisuus pois. Tilalle tulee tavoitteellinen valmennus, joka tähtää vain emoseuran pärjäämiseen. Jos ei pärjää muiden mukana istuu vilttiketjussa hyvin nopeasti.

Kehdosta hautaan

Aina meille niin tärkeä ruoka on saanut vuosien saatossa erilaisen arvon. Ennen sitä piti hankkia siksi, että pysyttiin edes jotenkin hengissä, kovalla vaivalla. Syötiin mitä saatiin, metsästä, maasta ja merestä. Se oli karheaa, joskus jopa liiankin kuitupitoista. Rasvaista, mutta sellaista että sen voimalla jaksoi mies päivän metsässä.

Nyt ruokaa jalostetaan aina vaan enemmän. Kaikki ylimääräinen poistetaan, sitten taas lisätään kuituja ja vitamiineja.

Nykyäänkin se on elämisen kannalta yhtä välttämätön ja siitä on tullut valtava bisnes, jossa pyörii miljardit. Sitä tuotetaan aina kauempaa. Sen vuoksi taistellaan, ja tanssitaan. Sillä on paikkansa elämän alussa, kuten lopussakin. Koko elämämme ajan sen ympärillä iloitaan tai itketään. Se yhdistää ja erottaa ihmisiä. Sen kautta käy tie sydämeen

Eräs asia tässä vielä ihmetyttää, etsimisestä huolimatta ei kauppojen hyllyistä ole vielä eteen sattunut valmistuotteena vanhanajan läskisoosia, eikä myöskään sushia.

Lienevätkö kummatkin oman alansa huipputuotteita, ja trendiruokaa.

Työsuojelutietoa henkselitehtaalla

Palkansaajajärjestöjen yhteinen seminaari pidettiin 16.4. Turun Aikuiskoulutuskeskuksen tiloissa, Kärsämäentiellä Turussa. Tapamisen aihe oli kovin ajankohtainen. Epäasiallinen kohtelu ja häirinnän kitkeminen työpaikoilta.

Nykyisen AKK:n, entisen kuminauha- ja henkselitehdas Inkan rakennuksen auditorioon oli pakkautunut satakunta asiasta kiinnostunutta, niin työntekijäin kuin antajapuolenkin edustajia. Mistä se kertoo, mutta osantottajista oli 80 prosenttia naisia.

Seminaarin alustajina toimivat Turun työsuojelupiirin tarkastaja Jaana Saarinen ja Marjut Joki työterveyslaitokselta. Kolmetuntisen session lopuksi Tyks:n työsuojeluvaltuutettu Pekka Vepsäläinen toi terveisensä sairaalan arjesta ja kipukohdista suuressa yhteisössä.

Vilkkaaksi käyneen keskustelun aikana ilmi tuli toistuvasti monia työyhteisöjä vaivaava hankala ongelma, epäasiallinen kohtelu ja käyttäytyminen työpaikoilla ja miten se pystyttäisiin kitkemään pois työpaikoilta.

Yhteydenotot ongelmatilanteista työsuojelupiiriin ovat jatkuvassa nousussa. Kertooko se madaltuneesta kynnyksestä tarttua asioihin tai lisääntyneistä riitatilanteista.

Useimmat tapaukset käsittelevät työntekijäin ja esimiesten välisiä kahnauksia ja niitä seuranneita

pattitilanteita. Mausteena keitokseen toivat mielipiteet osallistujien joukosta henkilöstön keskinäisistä tapauksista, jotka ovat kestäneet jopa parikin vuosikymmentä.

Työnantajapuolen puutteelliseksi havaittu kouluttautuminen ja yleensä haluttomuus työsuojelupuolen asioihin kummasuttu mukanaolijoita. Kaivattiin osoitteita, joista esimiespuoli voisi lähteä ammentamaan lisäoppia pöydän toiselle puolelle.

Myös esimiesten haluttomuus tarttua asioihin tai vähätellä jo tapahtuneita tilanteita sai osantottajissa aikaan suurta tyytymättömyyttä ja toivomusta asioiden parantamiseen.

Mielenkiintoisin esimerkein ja

perinteisin kalvosulkeisin käytiin läpi lainsäädäntöä ja tavallisen palkansaajan vaikutusmahdollisuuksia. Keskusteltiin myös tapauksista, jotka olivat menneet työsuojelupiiriin tarkastajille asti.

Työsuojeluasioista kun oli kysymys, ei tautotustakaan oltu unohdettu. Pausilla AKK tarjosi mukanaolijoille makoisat pullakahvit.

Kuten aina kiintoisan aiheen esillä ollessa ja kun keskustelu käy kuumimmillaan, loppuu aika kesken. Näin kävi nytkin. Puheensorinan säästyksellä poistui seminaariväki kukin tahoilleen miettien näitä kiperiä kysymyksiä.

Jarmo Leppänen

TKY:n kesässä riittää tapahtumia

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistys järjestää myös kesäkuukausina erilaisia tapahtumia, joihin toivotaan porukkaa joukolla mukaan. Kun Kesäkoti Rantalalan avajaisviikonlopusta 24.5. on selvitty, voikin jo odotella juhannusjuhlaa.

Rantalalan juhannusta vietetään perinteiseen tapaan juhannusaaton 20.6. Juhla alkaa lipunnostolla klo 18. Sitä ennen lämpenevät saunat iltapäivällä niin naisille kuin miehille. Juhannuspäivänä pelataan Vaarniemi-turnaus ja pelivälineenä on jalkapallo.

Rantalalan kesäpäivää vietetään lauantaina 12.7. johon Rantala-toimikunta ja Rantalalan asukkaat ovat järjestäneet tapahtumaa ja ohjelmaa. Valkeakosken musiikkitapahtumaan tehdään matka lauantaina 26.7.

Elokuussa on sitten vuorossa Rantalalan elojuhla. Juhlaan osallistuvat myös Rauman, Porin ja Vaasan osastojen edustajat sillä samana päivänä, 23. elokuuta, järjestetään Viestintäalan ammattiliiton Länsirannikon osastojen tapaaminen Turussa. Syyskuun 13. päivänä järjestetään marja- ja sieniretki ms. Ainalla. Retken kohde on vielä avoin, mutta selviää kesän aikana.

Lisäksi yhdistys varaa tuttuun tapaan lippuja Turun Kesäatterin Pekka Töpöhäntä-näytelmän esityksiin Turun Vartiovuorella. Lippuja myydään edulliseen ryhmälippuhintaan.

Seuraa ilmoittelua työpaikkasi ilmoitustauluilla, Kirjatyölehdessä ja TKY:n nettisivuilla osoitteessa www.thyturku.fi niin pysyt ajan tasalla siinä, mitä ammattiosastossa kulloinkin tapahtuu.

• • •

TKY lyhyesti

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistyksessä oli vuoden 2007 lopussa jäseniä yhteensä 1603, joista naisia 678 ja miehiä 925. Opiskelijajäseniä oli 14 (9 naista ja 5 miestä).

Eläkeläisiä yhdistyksen jäsenistä oli 379, joista naisia 260 ja miehiä 119. Tämän lisäksi yhdistykseen kuului viime vuoden lopussa vapaajäsenyyden saaneita eläkeläisiä 92, joista naisia 20 ja miehiä 72.

Yhdistyksen jäsenistä työikäisiä (työssä tai työttöminä) oli 1096, heistä naisia 383 ja miehiä 713. Työelämässä olevia vapaaajajäseniä oli 21, joista 5 naista ja 16 miestä.

Työikäisistä jäsenistä miesten keski-ikä on 42 vuotta ja naisten 44 vuotta. Muulla alalla työskenteleviä jäseniä on 42 (24 naista ja 18 miestä). Yhdistyksen jäsenistössä on 8 eri kansalaisuutta. Järjestötehtäviä on 14 jäsenellä ja luottamustehtäviä 48 jäsenellä.

Tiedot perustuvat Viestintäalan ammattiliiton jäsenrekisteriin.

• • •

Keilailutuloksia

Teeässä omat kisat 9.3.2008

1. Harri Sarlin
2. Kauko Virola
3. Esa Jokinen
4. Arja Tervakoski
5. Mauri Anttila

Firmakeilailussa Teeässä naiset voittivat pronssia ja miehet hopeaa.

TKY tiedottaa

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen toimisto on suljettu 11.6.-18.8.2008

Viimeinen päivystys ennen kesätaukoa on tiistaina 10.6.2008. Syyskauden ensimmäinen päivystys on tiistaina 19.8.2008. Päivystysaika on klo 16.00-17.30.

Kesätauon aikana toimiston postilaatikkoon jätetty posti hoidetaan viikottain.

Hyvää kesää!

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistys ry.

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistys
järjestää matkan

**Valkeakosken
Työväenmusiikkitapahtumaan
lauantaina 26.7.2008**

Lähtö Rantalasta klo 9.30 ja ortodoksikirkolta klo 10.00.
Paluu yöllä.

TKY järjestää kuljetuksen.

**Päivärannekkeen 17 e (ammattiliiton jäsenkortilla)
jokainen ostaa itse portilta.**

Esiintyjinä mm: Agit Prop, Pelle Miljoona & Unabomber
Metallirokkaa koko perheelle
Tarkempi ohjelma: www.valmu.com

Sitovat ilmoittautumiset
Päivi Laaksonen puh. 050-3647654

Turun
Kirjatyöntekijäin Yhdistys r.y.

RANTALA VUONNA 2008

Kesäkauden avajaiset

Lauantaina 24.5.2008

Juhannusjuhla

Perjantaina 20.6.2008

Elojuhla

Lauantaina 23.8.2008

RANTALAN TURNAUS VAARNIEMEN KENTÄLLÄ 21.6.2008

klo 13.30

KESÄPÄIVÄ 12.7.2008

Pallopelejä

Lentopalloa, petanqueta ym. pallopelejä mahdollisuus pelata ennen saunavuoroja.

Saunat lämpenevät

Keskiviikkoisin:
naiset 18.00, miehet 19.30

Perjantaisin pikkusauna
uimapukusaunana 19.00-21.00

Lauantaisin:
miehet 17.00, naiset 18.30

Rantalán isäntä

Ari Toimio

Osoite Rantalassa: Keskitalo
Työpaikka: Hansaprint Oy
ari.toimio@kolumbus.fi

0500 494927

MUISTA!

Iloiset kesätalkoot!

14.6., 5.7., 2.8., 16.8.

Rantala kutsuu!

Turkulaisena kirjatyöntekijänä sinulla on oikeus käyttää kesäkoti Rantalassa palveluja, se on osa jäsenmaksua. Rantalassa saunaa ja takkatupaa voi myös vuokrata yksityisiin tai vaikkapa työpaikkasi sauna- ym. tilaisuuksiin.

Tervetuloa tutustumaan!

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2008

- 16.03. Muuttopäivä klo 10.00-14.00
- 20.04. I kevättalkoot klo 10.00-15.00
- 18.05. II kevättalkoot klo 10.00-15.00
- 14.06. I kesätalkoot klo 10.00-15.00
- 05.07. II kesätalkoot klo 10.00-15.00
- 02.08. III kesätalkoot klo 10.00-15.00
- 16.08. IV kesätalkoot klo 10.00-15.00
- 21.09. I syystalkoot klo 10.00-15.00
- 12.10. II syystalkoot klo 10.00-15.00

TKY:n kesäkoti Rantala

Turun Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen kesäkoti Rantala sijaitsee 12 kilometrin päässä Turun keskustasta, Kaarinan Piispanristillä, Ala-Lemun kylässä, Pitkäsalmen rannalla. Rantalassa on 16 mökkiä, joita vuokrataan ammattiosaston jäsenille vuodeksi kerrallaan talkoovelvoitein. Lisäksi alueen päätalossa on kaksi kahden huoneen huoneistoa, joita vuokrataan yhdistyksen jäsenille viikoksi kerrallaan. Alueella on myös paikkoja asuntovaunuille ja -autoille. Rantalaan voi tulla myös virkistytymään, kalastamaan, grillaamaan ja saunomaan. Sauna lämmitetään kesäkuukausina keskiviikkoisin, perjantaisin ja lauantaisin.